

Substancje psychoaktywne i psychofarmakologia

Psychoactive substances and psychopharmacology

Program studiów dla przedmiotu obowiązujący od cyklu kształcenia	2024/2025
Kierunek studiów	Psychologia
Rok i semestr studiów	Rok IV / Semestr VIII
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia na kierunku	Ogólnoakademicki
Moduł kształcenia dla przedmiotu	Specjalnościowy
Nazwa specjalizacji (jeśli przedmiot specjalizacyjny)	Psychologia kliniczna i psychoterapia; Neuropsychologia kliniczna
Status przedmiotu	Do wyboru

Forma zajęć	Liczba godzin		ECTS	Forma zaliczenia	Waga
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne			
Wykład	24	16	3	Egzamin	100%
Razem za zajęcia dydaktyczne	24	16			
Praca własna studenta	31	39			
Ogółem	75	75			

Cele kształcenia dla przedmiotu

1.	Zapoznanie studentów w pogłębionym stopniu z wiedzą na temat środków farmakologicznych stosowanych w leczeniu zaburzeń psychicznych, ze szczególnym uwzględnieniem korzyści i zagrożeń ich przyjmowania.
2.	Zapoznanie studentów w pogłębionym stopniu z wiedzą na temat uzależniających substancji psychoaktywnych oraz ich wpływu na psychologiczne funkcjonowanie.
3.	Zwrócenie uwagi na kwestię problemu ze stosowaniem się pacjentów z zaburzeniami psychicznymi do zaleceń terapeutycznych.

Efekty uczenia się

WIEDZA			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student zna i rozumie)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W1	Student zna i rozumie mechanizmy działania, wskazania, dawkowanie, przeciwwskazania i działania niepożądane leków stosowanych w zaburzeniach psychicznych.	PS_WG05_Mgr PS_WG11_Mgr	Egzamin pisemny – pytania zamknięte.
W2	Student zna i rozumie fizjologiczne mechanizmy działania głównych kategorii i rodzajów substancji psychoaktywnych oraz psychologiczne konsekwencje ich stosowania.	PS_WG05_Mgr PS_WG11_Mgr	Egzamin pisemny – pytania zamknięte.
W3	Student zna i rozumie płaszczyzny integracji farmakoterapii i innych psychologicznych oddziaływań terapeutycznych.	PS_WG11_Mgr	Egzamin pisemny – pytania zamknięte.

UMIĘJĘTNOŚCI			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student potrafi)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
U1	Student potrafi uwzględnić farmakoterapię w planie leczenia zaburzeń psychicznych, ze szczególnym uwzględnieniem diagnozy, natężenia objawów oraz etapu leczenia.	PS_UW02_Mgr	Egzamin pisemny – pytania otwarte (z zakresu planowania, rozwiązywania problemów).
U2	Student potrafi wskazać zagrożenia wynikające ze stosowania substancji psychoaktywnych.	PS_UW02_Mgr	Egzamin pisemny – pytania zamknięte.
U3	Student potrafi uwzględnić diagnozę stosowania substancji psychoaktywnych oraz interwencje terapeutyczne skoncentrowane na kontroli stosowania się klienta do zaleceń farmakoterapeutycznych w planie terapii.	PS_UW02_Mgr	Egzamin pisemny – pytania otwarte (z zakresu planowania, rozwiązywania problemów).

KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student jest gotów do)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się

K1	Student jest gotów do dalszego samodzielnego poszerzania i uzupełniania wiedzy z zakresu farmakoterapii zaburzeń psychicznych, ze szczególnym uwzględnieniem kontekstu psychoterapii i psychologii klinicznej..	PS_KK02_Mgr PS_KR05_Mgr	Aktywność w trakcie zajęć (dyskusja, pytania i odpowiedzi).
K2	Student jest gotów do współpracy z lekarzami i innymi pracownikami systemu ochrony zdrowia w postępowaniu z pacjentami stosującymi substancje psychoaktywne.	PS_KK02_Mgr PS_KR05_Mgr	Aktywność w trakcie zajęć (dyskusja, pytania i odpowiedzi).
K3	Student jest gotów do przeciwdziałania dezinformacji oraz edukacji pacjentów i propagowania w społeczeństwie zachowań prozdrowotnych w kontekście substancji psychoaktywnych oraz farmakoterapii zaburzeń psychicznych.	PS_KK02_Mgr	Aktywność w trakcie zajęć (dyskusja, pytania i odpowiedzi).

Treści kształcenia

L.p.	Treść kształcenia (tematyka zajęć)	Liczba godzin	
		Wykład	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Wstęp do psychofarmakologii. Neuroprzekaźnikowa teoria zaburzeń psychicznych. Mechanizmy działania leków psychotropowych. Farmakokineza: rocesy metabolizmu leków psychotropowych. Implikacje dla dawkowania.	2	1
2.	Substancje psychoaktywne. Klasyfikacja, rodzaje. Mechanizmy i procesy oddziaływania. Konsekwencje dla funkcjonowania psychologicznego. Społeczno-kulturowe aspekty stosowania substancji psychoaktywnych.	4	2
3.	Farmakologia uzależnień od substancji psychoaktywnych. Pojęcie uzależnienia fizycznego, psychologicznego i tolerancji. Objawy odstawienia. Strategie leczenia.	4	2
4.	Leki psychotropowe na rynku i w praktyce. Metodologia badań skuteczności i bezpieczeństwa leków. Międzynarodowe standardy. Przepisywanie leków psychotropowych w Polsce – możliwości, prawne rozporządzenia.	2	2
5.	Farmakologia depresji. Biochemiczne podłoża depresji. Mechanizmy działania leków antydepresyjnych. Podstawowe rodzaje i kategorie leków antydepresyjnych. Strategie farmakoterapeutyczne. Potencjalne skutki uboczne. Psychoedukacja klienta i gwarantowanie podążania za zaleceniami.	2	2
6.	Farmakologia hipomanii, manii i zaburzenia afektywnego dwubiegunowego. Różnice w biochemicznych procesach depresji i manii/zaburzenia dwubiegunowego. Opcje farmakoterapii – działanie leków i skutki uboczne. Farmakoterapia jako element kompleksowej terapii zaburzenia afektywnego dwubiegunowego.	2	2
7.	Leki przeciwlękowe. Biochemiczna patogeneza lęku. Ataki paniki z perspektywy biochemicznej. Strategie leczenia farmakologicznego – dostępne rozwiązania. Benzodiazepiny w zaburzeniach lękowych.	2	2
8.	Farmakologia bezsenności. Podstawy fizjologii snu. Leki nasenne i mechanizmy ich działania. Farmakoterapia w kompleksowej psychologicznej terapii problemów ze snem/bezsenności.	2	1
9.	Farmakologia psychoz. Genetyczne i mózgowo mechanizmy genezy i utrzymywania się zaburzeń psychotycznych. Mechanizmy działania neuroleptyków. Skutki uboczne. Interwencje terapeutyczne dotyczące kontroli przyjmowania leków.	2	1
10.	Farmakologia w zaburzeniach neurodegeneracyjnych. Etiologia i mechanizmy patogenetyczne choroby Parkinsona, Huntingtona i Alzheimera. Możliwości leczenia farmakologicznego – dostępne leki, strategie i plany, skutki uboczne i ich kontrola.	2	1
Razem		24	16

Metody kształcenia

Forma zajęć	Metody kształcenia
Wykład	Wykład informacyjny z prezentacją multimedialną, analiza przykładów i przypadków, dyskusja, debata.

Warunki zaliczenia

Sposób zaliczenia	Wagi (%)
	Wykład
Egzamin pisemny	100
Razem	10000%

Rozliczenie pracy własnej studenta

L.p	Czynności w ramach pracy własnej	Szacowana liczba godzin
-----	----------------------------------	-------------------------

		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Lektura obowiązkowa	15	23
2.	Przygotowanie do egzaminu	16	16
Razem		31	39

Literatura obowiązkowa

1.	Farmakopea Polska: FP XIII 2023.
2.	Polikowska, M., & Łoza, B. (2016). Psychofarmakologiczna redukcja zagrożeń samobójczych. <i>Neuropsychiatria. Przegląd kliniczny</i> , 8(2), 74-78.
3.	Chodkiewicz, J., Cierpiałkowska, L. (2020). <i>Uzależnienie od alkoholu: oblicza problemu</i> . PWN.

Literatura uzupełniająca

1.	Baldessarini, R. J. (2014). The impact of psychopharmacology on contemporary psychiatry. <i>The Canadian Journal of Psychiatry</i> , 59(8), 401-405.
2.	Modrzyński, R. (2020). <i>Psychoedukacja w terapii uzależnienia od alkoholu: scenariusze zajęć. Cz. 1</i> . Difin.
3.	Sterna, W., & Sterna, A. (2016). Psychoterapia a farmakoterapia—czy można je łączyć?. <i>Psychiatria</i> , 13(2), 84-91.

Inne materiały dydaktyczne

1.	
2.	
3.	